

Handläggare: Lotta Lindh-Neville
Telefon: 08-508 14 008

Till
Enskede-Årsta-Vantörs stadsdelsnämnd

**Svar till Länsstyrelsen i Stockholms län angående
tillsyn av barn- och ungdomsvårdens
myndighetsutövning**
(beteckning 7012-08-16744)

Förvaltningens förslag till beslut

Nämnden översänder förvaltningens tjänsteutlåtande som svar till Länsstyrelsen i Stockholms län.

Gillis Hammar
Stadsdelsdirektör

Margaretha Selin
Avdelningschef

Sammanfattning

Länsstyrelsen har genomfört en tillsyn över barn- och ungdomsvårdens myndighetsutövning under perioden 2007 11 01-2008 03 01 med anledning av att det inkommit ett antal klagomål till länsstyrelsen och att socialsekreterare i media uttryckt oro för att rättssäkerheten inte kan upprätthållas. Det har dock inte framkommit av länsstyrelsens tillsyn att Enskede-Årsta-Vantörs myndighetsutövning för barn och ungdom inte skulle vara rättssäker. Granskningen visar att det har funnits problem inom utredningsenheten för barn och ungdom. Det har tagit tid att stabilisera den nya organisationen men det har gjorts många ansträngningar på alla nivåer för att den nya organisationen ska

fungera på ett bra sätt. Länsstyrelsens tillsyn har haft fokus på förhandsbedömningar samt utredningar. Stadsdelsförvaltningen har i föreliggande tjänsteutlåtande sammanställt de åtgärder som vidtagits med anledning av den kritik som framkommit av länsstyrelsens granskning.

Bakgrund

Länsstyrelsen har genomfört en tillsyn av handläggningen av myndighetsutövningen inom barnavården. Anledningen till tillsynen är att det inkommit ett antal klagomål på enheten och att socialsekreterare i media har uttryckt oro för att rättssäkerheten inte kan upprätthållas. Tillsynen har fokuserat på inkommande handlingar samt utredningar inom barn- och ungdomsgruppen. Underlaget för länsstyrelsens tillsyn har varit ett slumpmässigt urval om 27 anmälningar som inkom under tiden 2007 11 01-2008 03 01 samt 20 slumpmässigt utvalda utredningar som avslutades under perioden 2007 11 01 -2008 02 01. Intervjuer har också gjorts med personalen vid enheten. Länsstyrelsen önskar få in en plan för hur stadsdelsnämnden kommer att åtgärda de påpekade bristerna samt enhetens rutiner för den fortlöpande kontrollen över personalens bemanning.

Ärendets beredning

Ärendet har beretts inom individ- och familjeomsorgen. Länsstyrelsens granskning har tagits upp på utredningsenheten för barn- och ungdoms metoddagar och gruppmöten.

Ärendet

Förhandsbedömningar

Förvaltningen kritiseras för att förhandsbedömningarna, dvs. den tid det tar från det en anmälan inkommit till dess att ett ställningstagande görs huruvida utredning ska inledas eller inte, har tagit för lång tid. Vidare kritiseras nämnden för att ha underlåtit att utreda barns behov trots att anmälan har tytt på att barnet kan vara i behov av skydd och stöd.

Stadsdelen har haft ett stort inflöde av nyinkomna ärenden. I Stockholms stads kartläggning av den sociala barnavården, det så kallade Barnuppdraget (BUSS), framgår att av stadens samtliga stadsdelar har Enskede-Årsta-Vantör flest anmälningar. Andelen anmälningar har ökat med 60 % i jämfört med 2006.

Mottagningsgruppen inom utredningsenheten för barn och ungdom inrättades i samband med att stadsdelsförvaltningarna i Enskede-Årsta och Vantör gick samman den 1 juli 2007. När en anmälan inkommer arbetar mottagningsgruppen i hög utsträckning med så kallade klargörande samtal i syfte att motverka att

utredningar inleds utan att det finns grund för detta samt hänvisar vid behov till rätt hjälpinsats. Detta gör att mottagningsgruppen i förekommande fall har samtal både med den anmälde och med anmälaren.

Mottagningsgruppen arbetar kontinuerligt med att få ner handläggningstiderna. En handlingsplan har upprättats i syfte att få ner tiderna för förhandsbedömningen. En anledning till att förhandsbedömningarna tar lång tid är att den/de anmälningen rör inte kommer till inbokade tider. En policy har införts som innebär att beslut tas på det underlag som inkommit till nämnden om den/de anmälan rör inte kommer efter två kallelser. Checklistor, för mottagandet av anmälningar, har införts som rutin. Avsikten är att handläggaren ska ställa adekvata frågor för att kunna sortera bort det som inte ska handläggas av socialtjänsten. Det är viktigt att tydliggöra så mycket som möjligt vid första kontakten. En grundprincip har införts att endast i undantagsfall vara två handläggare vid besök.

Mottagningsgruppen ingår i ett nätverk tillsammans med andra mottagningsgrupper, där rutiner och policyfrågor diskuteras. Enheten har haft flera metoddagar där vi bland annat arbetat med vinjetter (ärenden) för att diskutera förhandsbedömningar i syfte att skapa samsyn. Mottagningsgruppen kommer att använda sig av risk- och skyddsbedömningar som metod vid förhandsbedömningar. Dessa kommer att ingå som en del av dokumentationsunderlaget.

Länsstyrelsen uppger i sin granskning, att det visat sig att det sker förhandlingar med vissa familjer att om de accepterar insatser inom öppenvården kommer ingen utredning att inledas. Enheten följer Stockholms stads riktlinjer när det gäller ärenden som inte blir fall för myndighetsutövning. Det innebär att personer, som kommer i kontakt med enheten, kan erbjudas att själva kontakta öppenvården för rådgivande och stödjande samtal utan bistånd. Det finns tydliga rutiner för arbetsgången när familjer erbjuds råd och stöd istället för biståndsbeslut. Förhandlingar ska inte förekomma.

Enligt länsstyrelsen brister nämnden när det gäller att motivera sina ställningstaganden att inte inleda utredning utifrån barnets behov. Länsstyrelsen anser att det alltför sällan framgår om förvaltningen vägt in faktorer som t.ex. tidigare kännedom om det aktuella barnet eller familjemedlemmarna samt uppgifter om vem som är vårdnadshavare.

Dessa uppgifter vägs alltid in i förhandsbedömningen. Uppgifterna kan återfinnas i akten men har inte alltid dokumenterats i den skriftliga motiveringen i

förhandsbedömningen. Mottagningsgruppen har som rutin att alltid inhämta uppgifter om vårdnadshavaren i den databas som alla handläggare i mottagningsgruppen har tillgång till. Det är också nödvändigt att veta vem som är vårdnadshavare för att kunna registrera in ärendet rätt i Stockholms stads dokumentationssystem Paraplyet. En rutin kommer att införas där det tydligt ska framgå i dokumentationen att uppgifterna inhämtats.

Mottagningsgruppen kommer att arbeta och utbilda sig i risk- och skyddsfaktorer och använda sig av detta i förhandsgranskningar av anmälningar. Extern handledning i risk- och skydd kommer att införas from nästa år (2009). Genom BBIC (Barns Behov I Centrum) kommer det att finnas mallar för förhandsbedömning av inkommen information.

Utredningar

Enligt länsstyrelsen behöver kvalitén i utredningarna höjas så att barnets behov blir mer allsidigt belyst. Alla utredningar om barn ska utmynna i en bedömning av barnets behov.

Under oktober månad genomgår alla socialsekreterare samt arbetsledare en utbildning i BBIC, som är ett strukturerat handlägnings- och dokumentationssystem för utredning, planering och uppföljning av insatser inom barn och ungdom. Utredningsstrukturen bidrar till ökad kvalitet och rättssäkerhet i utredningar. Alla utredningar granskas och genomläses av arbetsledare. Rutiner har införts för hur utredningar samt utredningsplaner ska dokumenteras. Utredningsplaner upprättats tillsammans med den utredningen rör. I enlighet med BBIC ska utredningsplanerna göras skriftliga.

Föräldrar informeras alltid om att utredning inletts genom att de tar del av beslut om att inleda utredning enligt 11kap 1 och 2 §§ SoL både skriftligt och muntligt. Förvaltningen skiljer på om den enskilde själv söker bistånd eller om information inkommit genom anmälan. Så långt det är möjligt inhämtas uppgifter i överenskommelse med den anmälan rör. Vid oenighet om vilka kontakter utredaren tillåts ta görs en avvägning hur omfattande utredningen måste göras för att beslut ska kunna tas och om det är nödvändigt att gå emot den som är föremål för utredning.

Utredningstidens längd

Förlängning av utredningstiderna sker med stor restriktivitet. Ofta kan utredningarna inte avslutas inom fyra månader på grund av svårigheter att komma i kontakt med den utredningen gäller, vilket är bekymmersamt. Utredningen har i

undantagsfall, vilket länsstyrelsen påpekar, avslutats innan utredningen färdigställts, i syfte att inte behöva förlänga utredningstiden.

Tydligare plan för introduktion av nyanställda.

Enheten har utarbetat en pärm för introduktion av nyanställda. I den ingår en checklista hur introduktionen för nyanställda ska ske. Det är biträdande enhetschef som ansvarar för introduktionen av nya medarbetare i sina grupper. I ungdomsgruppen, där det för närvarande finns flest nyanställda, har en erfaren socialsekreterare rollen som mentor för de nyanställda.

Rutiner för kontroll av bemanning som behövs för att utföra socialtjänstens uppdrag (SOSFS 2006:11).

Inför sammanslagningen av Enskede-Årsta och Vantörs stadsdelsförvaltningar genomfördes en analys av konsultföretaget Solving Bohlin & Strömberg av barn- och ungdomsverksamheten som utmynnade i förslag och rekommendationer för inriktningen av verksamheten. I förslaget ingick att inrätta en grupp med mottagningsfunktion.

Utredningsenheten för myndighetsutövning består förutom av mottagningsgruppen av två utredningsgrupper fördelade i en barngrupp 0-12 år och en ungdomsgrupp 13-20 år samt en grupp för familjevård och familjerätt. Enhetschefen har ansvar för verksamhet, personal och ekonomi. Direkt arbetsledare för varje grupp är en biträdande enhetschef. Biträdande enhetschef har gruppmöte en gång per vecka där det finns möjlighet att få handledning. Var fjortonde dag har den biträdande enhetschefen ärendedragning enskilt med samtliga handläggare för att följa upp ärenden. Barn- och ungdomsgruppen har även extern handledning var fjortonde dag. Mottagningsgruppen har av olika skäl ännu inte fått igång någon extern handledning. Efter årsskiftet 2008/2009 planeras mottagningsgruppen ha en extern handledare.

I det årliga medarbetarsamtalet görs en kompetensutvecklingsplan med varje socialsekreterare. Flertalet socialsekreterare har flera påbyggnadskurser, systemteoretiska utbildningar, grundutbildning i KBT, steg 1- utbildning samt utbildning i stadens riktlinjer. BUSS- utredningen 2008 visar att det finns få nyutexaminerade socialsekreterare inom barn- och ungdomsenheterna i Stockholms stad. Flertalet socialsekreterare har arbetat längre tid än fem år med barnavårdsutredningar. I maj i år fattades beslut med anledning av den höga ärendemängden samt att införandet av BBIC beräknas bli tidskrävande, om att förstärka enheten med två handläggare. På grund av att rekryteringsprocessen dragit ut på tiden kommer enheten inte ha fått förstärkningen förrän vid årsskiftet.

Förvaltningens synpunkter och förslag

Förvaltningen har tagit till sig länsstyrelsens kritik och upprättat rutiner för en bättre styrning och avgränsning av utredningsarbetet samt rutiner för att förkorta handläggningstiderna. Det successiva införandet av handläggnings- och dokumentationssystemet BBIC kommer också att tillföra struktur till utredningsarbetet.

Det har tagit tid att smälta samman Enskede-Årsta och Vantörs stadsdelsförvaltningar där olika kulturer varit rådande. I och med införandet av den nya förvaltningen har det varit en viss personalomsättning samt ett stort inflöde av nya ärenden vilket har skapat svårigheter i organisationen. Förvaltningen inser vikten av att introducera nya medarbetare på ett mer seriöst sätt och har arbetat fram en handlingsplan för hur detta ska gå till.

Bilaga

1. Länsstyrelsens tillsyn av barnavården i Enskede-Årsta-Vantörs stadsdelsnämnd
2. Plan för åtgärder